

શિક્ષણ વિદ્યાશાખા(IASE)

માસ્ટર ઓફ એજ્યુકેશન (એમ.એડ.) : સત્ર-2

વસંત પંચમી સત્ર, સત્રાંત પરીક્ષા : મે-2025

MED204 : પૂર્વ-સેવાકાલીન અને સેવાકાલીન શિક્ષક પ્રશિક્ષણ(Pre-Service and in Service Teacher Education)

તા. : - 05-05-2025

સમય : 8-00 થી 10-30

વાર : - સોમવાર

કુલગુણ : 60

LO :

1. પૂર્વ સેવાકાલીન શિક્ષક પ્રશિક્ષણના વિ કાસમાં શિક્ષક પ્રશિક્ષણના ભૂમિકાની સમીક્ષા કરે છે.
2. શિક્ષક પ્રશિક્ષણના અભ્યાસક્રમનું માળખું સમજાવે છે.
3. પૂર્વ સેવાકાલીન શિક્ષક-પ્રશિક્ષણના અભિગમોનો ખ્યાલ આપે છે.
4. એક પરિપક્વ વિદ્યાર્થી તરીકે વિદ્યાર્થી શિક્ષકની લાક્ષણિકતાઓ વર્ણવે છે.
5. આધાર પાઠ્યક્રમના અમલીકરણના અભિગમોનો ખ્યાલ આપે છે.
6. પૂર્વ ઈન્ટર્નશિપ, ઈન્ટર્નશિપ અને પોસ્ટ ઈન્ટર્નશિપની પ્રવૃત્તિઓના અનભુવો રજૂ કરે છે.
7. સેવાકાલીન શિક્ષક-પ્રશિક્ષણની વિવિધ એજન્સીઓ અને સંસ્થાઓનો પરિચય આપે છે.
8. સેવાકાલીન શિક્ષક-પ્રશિક્ષણ કાર્યક્રમનું આયોજન કરે છે.
9. અસરકારક સેવાકાલીન શિક્ષક-પ્રશિક્ષણકની લાક્ષણિકતાઓ વર્ણવે છે.

પ્રશ્ન-1 નીચેનામાંથી કોઈ પણ ત્રણ પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે 200 શબ્દોમાં લખો.

(18)

Write answer in about 200 words of the following any three questions.

1. પૂર્વ સેવાકાલીન શિક્ષક પ્રશિક્ષણની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો.

Clarify the concept of pre service teacher education.

2. પૂર્વ સેવાકાલીન શિક્ષક પ્રશિક્ષણના વિકાસમાં શિક્ષક પ્રશિક્ષકની ભૂમિકા સ્પષ્ટ કરો.

Clarify the role of teacher educator in the development of pre service teacher education.

3. આધાર પાઠ્યક્રમના અમલીકરણનો વિવરણીય અભિગમ સમજાવો.

Explain the descriptive approach of implementation of core curriculum .

4. શિક્ષકનો સતત વ્યાવસાયિક વિકાસ એટલે શું? સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો.

What is continuous professional development of teacher? Clarify the concept.

5. સેવાકાલીન શિક્ષક પ્રશિક્ષણ કાર્યક્રમના હેતુઓ સમજાવો.

Explain the objectives of in-service teacher training programme.

પ્રશ્ન-2 નીચેનામાંથી કોઈ પણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 500 શબ્દોમાં લખો.

(12)

Write answer in about 200 words of the following any one questions.

1. પૂર્વ સેવાકાલીન શિક્ષક પ્રશિક્ષણના પ્રત્યક્ષ અને દૂરવર્તી અભિગમ વિસ્તારથી સમજાવો.

Explain the direct approach and the distance approach of pre service teacher education in detail .

2. વર્તમાનમાં અમલી સેવાકાલીન શિક્ષક પ્રશિક્ષણનું મળખું વિસ્તારથી સમજાવો.

Explain the structure of in-service teacher training currently implemented in detail.

પ્રશ્ન-૩ નીચેનામાંથી કોઈ પણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 400 શબ્દોમાં લખો.

(08)

Write answer in about 200 words of the following any one questions.

1. ઈન્ટર્નશિપ કાર્યક્રમ દરમિયાન તમે કરેલ પ્રવૃત્તિઓ જણાવી વિસ્તારથી ચર્ચા કરો.

State the activities you did during the internship programme and discuss in detail.

2. અસરકારક શિક્ષક-પ્રશિક્ષકની લાક્ષણિકતાઓ જણાવી વિસ્તારથી સમજાવો.

State the characteristics of effective teacher educator in detail.

પ્રશ્ન-૪ નીચેનામાંથી કોઈ પણ ત્રણ પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે 150 શબ્દોમાં લખો.

(12)

Write answer in about 150 words of the following any three questions.

1. પૂર્વ સેવાકાલીન શિક્ષક પ્રશિક્ષણના આધાર અભ્યાસક્રમનાં ઘટકો જણાવી ચર્ચા કરો.

Explain the components of core curriculum of pre service teacher training and discuss.

2. શાળા આધારિત પ્રાયોગિક કાર્યો જણાવી ચર્ચા કરો.

State and discuss the school based practical work.

3. સેવાકાલીન શિક્ષક પ્રશિક્ષણ કાર્યક્રમ ‘અભિસ્થાપન’(Orientation)ના ઉદ્દેશ્યોની ચર્ચા કરો.

Discuss the aims of orientation programme of in-service teacher training.

4. કૌશલ્ય અને ક્ષમતા વિકાસ માટેના વ્યવહારલક્ષી અભિગમો જણાવી ચર્ચા કરો.

State and discuss the practical approaches for skill and capability development.

5. સેવાકાલીન શિક્ષક તાલીમ માટેનાં વિષયક્ષેત્રોની ચર્ચા કરો.

Discuss of subject areas for in-service teacher training.

પ્રશ્ન-૫ નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર લખો.

(10)

Answer in very short of the following questions.

1. ‘વિદ્યાશાખા’નો અર્થ લખો.

Write the meaning of ‘Faculty’.

2. પોસ્ટ ઈન્ટર્નશિપની બે પ્રવૃત્તિઓ જણાવો.

Mention the activities of post internship.

3. તાલુકા સ્તરની સેવાકાલીન શિક્ષક-પ્રશિક્ષણની સંસ્થા જણાવો.

Mention the institution of an in-service teacher training at block level.

4. સેવાકાલીન શિક્ષક-પ્રશિક્ષણ કાર્યક્રમ સંચાલનની મુખ્ય બે બાબતો જણાવો.

Mention two main aspects of managing an in-service teacher training program.

5. NCERT નું વડુંમથક ક્યાં આવેલું છે?

Where is the head office of NCERT located?

-----*-----